

FIȘA DISCIPLINEI
ANUL UNIVERSITAR
2021-2022

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ	Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie ortodoxă didactică

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Arheologie biblică II	2.2. Cod disciplină	OLR0525
2.3 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Pașca-Tușa Stelian		
2.4 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Pașca-Tușa Stelian		
2.5 Anul de studiu	I	2.6 Semestrul	2
2.7 Tipul de evaluare (E/C/VP)	C	2.8 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					3
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					11
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					4
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					0
3.7 Total ore studiu individual	22				
3.8 Total ore din planul de învățământ	28				
3.9 Total ore pe semestru	50				
3.10 Numărul de credite	2				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Isagogia Vechiului Testament
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Prezența minim 75%, cu materialele didactice specifice (Sfânta Scriptură, materiale documentare, hărți ale Țării Sfinte, prezentări în PowerPoint, laptop, videoproiector).
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Să demonstreze o bună cunoaștere a reperelor fundamentale pentru cunoașterea și înțelegerea vieții societății iudaice din perioada cuprinsă în scrierile scripturistice. • Să dispună de capacitatea de a facilita prin cunoașterea unor elemente ce țin de registrul legislativ și de cel social, înțelegerea unor pasaje scripturistice care nu pot fi judecate / înțelese de către cititor prin prisma vieții sociale contemporane. • Să dispună de aptitudini dialogic irenice cu istorici și cu arheologii. • Să demonstreze capacități reale de orientare în literatura de specialitate arheologică.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Să demonstreze capacitatea de conexare a cunoștințelor dobândite în cadrul cursului cu ansamblul disciplinelor studiate, precum și cu activitatea profesională pe care urmează să o desfășoare; • Să demonstreze capacitatea de a crea și a conduce un atelier de interpretare și de dialog pe teme biblice vechitamentare. • Să demonstreze capacitatea de sistematizare și actualizare a conținutului învățării.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Introducerea studentului în sfera cunoașterii principalelor tehnici de studiu arheologic și a școlilor de Arheologie Biblică. • Însușirea de către studenți a fundamentelor generate de studiul arheologic, dobândirea abilităților de elaborare a unei lucrări cu tematică practică.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Să sprijine studentul în identificarea modalităților de aplicare a principiilor interpretative și a modalităților de actualizare a conținutului Scripturii pentru contemporaneitate, având ca reper cercetarea arheologică

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Noțiuni introductive: definirea arealului general al disciplinei; încadrarea temei propuse în domeniul arheologiei biblice; repere metodologice și bibliografice generale.	prelegere, discuție colectivă	o oră fizică
2. Instituirea cultului mozaic: cartea Leviticul	prelegere, discuție colectivă	o oră fizică
3-4. Practica liturgică iudaică: locașuri de cult, slujitori, jertfe, rugăciuni, curățiri	prelegere, discuție colectivă	2 ore fizice
5. Ziua a șaptea, zi sfințită de Dumnezeu (Fac 2, 2)	prelegere, discuție colectivă	o oră fizică
6. Sărbătoarea șabatului, zi de odihnă în cinstea Domnului	prelegere, discuție colectivă	o oră fizică
7. Cinstirea aduce binecuvântare, necinstirea aduce blestem (Ieș 16, 19-30; Num 15, 32-36)	prelegere, discuție colectivă	o oră fizică
8. Adu-ți aminte de ziua odihnei ca să o sfințești (Num 15, 37-41)	prelegere, discuție colectivă	o oră fizică
9. Anul șabatic și anul jubileu – odihnă a pământului și a „tot sufletul viu” (Fac 9, 10)	prelegere, discuție colectivă	o oră fizică
10-11. Sărbătorile anuale: Paștile, Cincizecimea, Corturile	prelegere, discuție colectivă	2 ore fizice
12. Alte sărbători: Lunile noi, anul nou și ziua împăcării, sărbătorile postmozaice	prelegere, discuție colectivă	o oră fizică
13. Ciclul sărbătorilor iudaice astăzi: Hanukkah, Yom Kippur, Shabbat	prelegere, discuție colectivă	o oră fizică

14. Fiecare sărbătoare - un nou șabat: concluzii formale sau despre caracterul șabatic al oricărei sărbători	prelegere, discuție colectivă	o oră fizică
--	-------------------------------	--------------

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Noțiuni introductive: definirea arealului general al disciplinei; încadrarea temei propuse în domeniul arheologiei biblice; repere metodologice și bibliografice generale.	expoziitivă, discuție colectivă	o oră fizică
2. Instituirea cultului mozaic: cartea Leviticul	expoziitivă, discuție colectivă	o oră fizică
3-4. Practica liturgică iudaică: locașuri de cult, slujitori, jertfe, rugăciuni, curățiri	expoziitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
5. Ziua a șaptea, zi sfințită de Dumnezeu (Fac 2, 2)	expoziitivă, discuție colectivă	o oră fizică
6. Sărbătoarea șabatului, zi de odihnă în cinstea Domnului	expoziitivă, discuție colectivă	o oră fizică
7. Cinstirea aduce binecuvântare, necinstirea aduce blestem (Ieș 16, 19-30; Num 15, 32-36)	expoziitivă, discuție colectivă	o oră fizică
8. Adu-ți aminte de ziua odihnei ca să o sfințești (Num 15, 37-41)	expoziitivă, discuție colectivă	o oră fizică
9. Anul șabatic și anul jubileu – odihnă a pământului și a „tot sufletul viu” (Fac 9, 10)	expoziitivă, discuție colectivă	o oră fizică
10-11. Sărbătorile anuale: Paștile, Cincizecimea, Corturile	expoziitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
12. Alte sărbători: Lunile noi, anul nou și ziua împăcării, sărbătorile postmozaice	expoziitivă, discuție colectivă	o oră fizică
13. Ciclul sărbătorilor iudaice astăzi: Hanukkah, Yom Kippur, Shabbat	expoziitivă, discuție colectivă	o oră fizică
14. Fiecare sărbătoare - un nou șabat: concluzii formale sau despre caracterul șabatic al oricărei sărbători	expoziitivă, discuție colectivă	o oră fizică

9. Bibliografie

Bibliografia obligatorie:

1. ABRUDAN, Dumitru și CORNIȚESCU, Emilian, *Arheologie biblică pentru facultățile de teologie* (București: IBMO, 1994), 352 p.
2. SEMEN, Petre, *Arheologia biblică în actualitate* (Iași: Trinitas, ²2008), 280 p.
3. TARNAVSCHI, Vasile, *Arheologia biblică* (Cernăuți: Tipografia Glasul Bucovinei, 1930), 710 p.
4. BLAIKLOCK, E.M., HARRISON, R. K. (eds.), *The New International Dictionary of Biblical Archaeology*, Grand Rapids, Michigan, 1982.
5. YARDENI, Ada, *The Book of Hebrew Script: History, Paleography, Script Styles, Calligraphy & Design* Knoll Press, 2002.

Bibliografia opțională:

1. ALBERTZ, R., *A History of Israelite Religion in the Old Testament Period*, London, 1994 (Gottingen, 1992), vol. 1-2.
2. ALBRIGHT, W. F., *Archaeology and the Religion of Israel* Baltimore, Johns Hopkins Press, 1946.
3. BABA, Teodor, *Noțiuni generale de Arheologie biblică* (Arad: Universității „Aurel Vlaicu”, 2012).
4. CHIRILĂ, Ioan, „Ages of Jericho – their importance for biblical chronology,” *SS 1* (2003): 60-84.
5. CHIRILĂ, Ioan, „Breviarum qumranit (elemente de antropologie biblică),” *AFTOC VII* (2002-2004): 9-22.
6. CHIRILĂ, Ioan, „Comunitatea de la Qumran și legătura sa cu Ierusalimul,” *TV 7-12* (2004): 176-186.
7. CHIRILĂ, Ioan, „Conceptia qumranită despre familie,” *Studia TO 2* (2011): 5-14.
8. Chirilă, Ioan, „Ierusalimul – o cetate în care poți să înveți să pășești în veșnicie”, (prefață) la vol. Cristian Muntea, *Ierusalim, istorie și eshatologie* (Ploiești: LVS Crepuscul, 2010), 4-6.
9. CHIRILĂ, Ioan, *Mesianism și Apocalipsă în scrierile de la Qumran* (Cluj-Napoca: Arhidiecezana,

- 1999), 114 p.
10. CHIRILĂ, Ioan, *Qumran și Mariotis – două sinteze ascetice – locuri ale îmbogățirii duhovnicești* (Cluj-Napoca Presa Universitară Clujeană, 2000), 141 p.
 11. DAVY, Marie Madeleine, *Enciclopedia doctrinelor mistice*, vol. I-IV, Ed. Amarcord, Timișoara, 1997-2000.
 12. FREEDMAN, David Noel, *Biblical Archaeologist*, electronic ed. Ann Arbor, MI: American Schools of Oriental Research.
 13. GURARY, Noson, *The Jewish Holy Days in Chasidic Philosophy*, New Jersey, 2000.
 14. HERRMANN, S., *A History of Israel in Old Testament Times*, London 1980.
 15. IATAN, Cristian, „Iar eu, o, duhule, te conjur...” (4Q560 I, 2:5). Practicile magice și divinatorii în manuscrisele de la Qumran,” *ST 3* (2011): 153-189.
 16. MIHĂILĂ, Alexandru, „Ethnicity in Early Israel: Some Remarks on Merneptah's Stele,” *AFTOPJ X* (2009-2010): 367-384.
 17. Mihăilă, Alexandru, *Elemente nomade în protoistoria Israelului* (teză de doctorat) (București: Universității, 2008), 314 p.
 18. MILLER, J. Maxwell; HAYES, J.H., *A History of Ancient Israel and Judah*, Philadelphia, 1986.
 19. MILLER, Madeleine S., J. Lane, *Encyclopedia of Bible Life*, New York: Harper, 1944, pp. 1-24.
 20. NEGEV, *Archaeological Enciclopedia of the Holy Land*, London 1972.
 21. NEGOIȚĂ, Athanase, *Istoria religiei Vechiului Testament*, Ed. Sophia, București, 2006.
 22. NOËL, Damien, *Les Origines d'Israël* (Cahiers Evangile 99), Paris, Editions du Cerf, 2001.
 23. OANCEA, Constantin, „Contribuția Sfinților Împărați la reabilitarea statutului de «oraș sfânt» al Ierusalimului”, în *Împaratul Constantin cel Mare și viziunea sa privind viața politico-socială, religioasă și culturală a Imperiului Roman*, ed. Nicolae Chifăr, Daniel Buda (Sibiu: Astra Museum, 2014): 230-239.
 24. VERMES, Geza, *The Complete Dead Sea Scrolls in English*, London 1998.
 25. VLADIMIRESCU, Mihai și CIUREA, Mihai, *Siria Creștină. Repere biblice, istorice și patristice*, (București: Pro Universitaria, 2010).
 26. VLADIMIRESCU, Mihai, „Sfânta Scriptură și arheologia biblică. Aspecte ale vieții cotidiene în timpul Mântuitorului Hristos,” în *Mehedinți, Istorie, Cultură și Spiritualitate*, ed. Iulian Nedelcu (Drobeta Turnu Severin: Didahia Severin, 2010), 140-150.
 27. VLADIMIRESCU, Mihai, *Importanța descoperirilor arheologice din Israel în perioada 1970-2000 pentru studiul Vechiului Testament* (Craiova: Universitaria, 2006), 224 p.
 28. VLADIMIRESCU, Mihai, *Importanța descoperirilor arheologice din Orientul Apropiat în perioada 1970-2000 pentru studiul Vechiului Testament* (Craiova: Universitaria, 2007), 168 p.
 29. VLADIMIRESCU, Mihai, *Pe urmele Mântuitorului Hristos. Aspecte ale vieții cotidiene în Israelul secolelor I î. Hr.- I d. Hr.* (Craiova: Universitaria, 2010), 300 p.

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional.

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 metode de evaluare	11.3 Pondere din nota finală
11.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea și aplicarea coerentă a instrumentarului patristic și iudaic de interpretare a Scripturii 	Examen scris/oral	100%

	<ul style="list-style-type: none"> • Flexibilitate în aplicarea principiilor de interpretare patristice, iudaice, moderne asupra textelor scripturistice despre crearea omului 		
<ul style="list-style-type: none"> • Competențe de actualizare a mesajului Scripturii pentru contemporaneitate. 			
11.5 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de interpretare a textelor vechitamentare care relatează crearea omului, pe baza discursurilor exegetice studiate în cadrul cursului din mediul iudaic și din cel creștin. • Capacitatea de transmitere a cunoștințelor exegetice dobândite. 			

Data completării

28.04.2021

Semnătura titularului de curs

Stelian P

Semnătura titularului de seminar

Stelian P

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

Ilie